

BELGISCHE SENAAAT**SENAT DE BELGIQUE****—**
BUITENGEWONE ZITTING 1979
—**—**
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1979
—**—**
6 JUNI 1979
—**—**
6 JUIN 1979
—

**Ontwerp van wet tot wijziging van de wetten
betreffende de pensioenen voor de burger-
lijke slachtoffers van beide oorlogen en hun
rechthebbenden**

**Projet de loi modifiant la législation relative aux
pensions des victimes civiles des deux guerres
et de leurs ayants droit**

—
VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID EN DE GEZINSZORG
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VERLEYSSEN
—

—
RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA SANTE PUBLIQUE ET DE LA FAMILLE
PAR M. VERLEYSSEN
—

Uiteenzetting van de Minister**Exposé du Ministre**

Dit wetsontwerp voorziet in de toepassing van het principe gehuldigd in de wet van 23 december 1970 volgens hetwelk de bedragen van de speciale vergoedingen voor hulp van een derde persoon worden vastgesteld door vaste verhoudingen tot de bedragen van dezelfde vergoedingen waarin voorzien bij de gecoördineerde wetten op de vergoedingspensioenen uit de militaire sector.

1° De wet van 17 juli 1975 had de vergoedingen voor amputatie, verminking en hulp van een derde persoon, toegekend aan de invaliden gerechtigd op het statuut van de groot-verminkten en -invaliden, verhoogd met 20 pct.

Il s'agit d'appliquer le principe admis par la loi du 23 décembre 1970, selon lequel les taux des indemnités spéciales pour aide de tierce personne sont fixés par des rapports constants proportionnels aux taux des mêmes indemnités prévues par les lois coordonnées sur les pensions de réparation du secteur militaire.

1° La loi du 17 juillet 1975 avait augmenté de 20 p.c. les indemnités d'amputation, de mutilation et de tierce personne, octroyées aux invalides bénéficiaires du statut des grands mutilés et invalides.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Cuvelier E., voorzitter; Bailly, Coen, De Baere, De Rore, Féaux, Mevr. Gillet, Hanquet, de heren Payfa, Poulain, Pouillet, Mevr. Smitt, de heren Vandekerckhove Rik, Van den Eynden, Vangeel, Vanhaverbeke, Verbist en Verleysen, verslaggever.

R. A 11203**Zie :****Gedr. St. van de Senaat :**

171 (B.Z. 1979) : N° 1.

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Cuvelier E., président; Bailly, Coen, De Baere, De Rore, Féaux, Mmes Gillet, Hanquet, MM. Payfa, Poulain, Pouillet, Mme Smitt, MM. Vandekerckhove Rik, Van den Eynden, Vangeel, Vanhaverbeke, Verbist et Verleysen, rapporteur.

R. A 11203**Voit :****Document du Sénat :**

171 (S.E. 1979) : N° 1.

2° De wet van 27 december 1977 had dezelfde verhoging toegekend aan de geamputeerden uit de militaire sector wier totale invaliditeit geen 100 pct. bereikt doch minstens 80 pct. bedraagt.

Om redenen van juridische en technische aard was het niet mogelijk een dergelijke verhoging toe te kennen aan de burgerlijke invaliden wat betreft de speciale vergoedingen voor hulp van een derde persoon. Dit geschiedt nu wel bij dit ontwerp voor de burgerlijke groot-invaliden en verminkten van de twee oorlogen, wier invaliditeit ten minste 80 pct. bedraagt. De maatregel heeft gevolg op 1 januari 1978.

Voor de financiering zal worden geput uit de beschikbare reserves van het Fonds voor dotaties tot een bedrag van 7,2 miljoen, berekend tegen indexcijfer 1,4568, wat voor de begroting 1978 8,9 miljoen (index 1,8114) en voor de begroting 1979 9,3 miljoen (index 1,8845) betekent).

Het ontwerp van wet zet ook enkele ongerijmdheden recht in de bestaande wetgeving, met name wat betreft artikel 4, derde lid, van de wet van 15 maart 1954. Die bepaling stelt dat een pensioenaanvraag gesteund op een oorlogshandeling verwijzend naar een tewerkstelling in het buitenland of een houding als werkweigeraar kan worden beschouwd als regelmatige aanvraag om in aanmerking te komen voor het statuut der gedeporteerden voor de verplichte tewerkstelling of voor het statuut der werkweigerars.

Het ontwerp bepaalt dat zulke aanvraag tot verkrijging van een invaliditeitspensioen eveneens kan worden beschouwd als een regelmatige aanvraag tot herziening waarbij het mogelijk wordt het recht op het genot van die beide hoedanigheden opnieuw te onderzoeken.

2. Bespreking

Meerdere leden drukken hun tevredenheid uit omdat eindelijk een einde wordt gesteld aan de ongelijkheid tussen de militaire en de burgerlijke groot-invaliden.

Met tevredenheid wordt ook kennisgenomen van de nieuwe mogelijkheid herziening van afgewezen aanvragen.

Een lid vraagt of de erkenning als weggevoerde of werkweigeraar bij de toepassing van deze wet verleend, automatisch toegang geeft tot alle voordelen eigen aan het statuut, of slechts beperkt wordt tot het genieten van een invaliditeitspensioen.

De Minister antwoordt dat de erkenning in kwestie inderdaad een volledige gelijkberechtiging betekent met de reeds erkende burgerlijke oorlogsslachtoffers.

Verschillende leden drukken hun ongenoegen uit over het feit dat deze nieuwe voordelen opnieuw voorbehouden worden aan hen die een statuut van nationale erkentelijkheid bezitten, terwijl er nog duizenden oorlogsslachtoffers zijn die deze erkenning niet hebben en de kans niet krijgen deze aan te vragen.

2° La loi du 27 décembre 1977 avait attribué les mêmes majorations aux amputés du secteur militaire dont l'invalidité totale n'atteignait pas 100 p.c. mais était au moins égale à 80 p.c.

Des raisons juridiques et techniques avaient empêché que semblable augmentation soit attribuée, en ce qui concerne les indemnités spéciales pour aide de tierce personne, aux invalides du secteur civil. Le projet actuel réalise cet objectif en faveur des grands invalides et amputés civils des deux guerres dont l'invalidité est au moins de 80 p.c. La mesure a effet au 1er janvier 1978.

En ce qui concerne le financement de cette mesure, il sera fait appel aux réserves disponibles du Fonds de dotation pour un montant égal à 7,2 millions calculé à l'indice 1,4568, ce qui correspond pour le budget 1978 à 8,9 millions (indice 1,8114) et pour le budget 1979, à 9,3 millions (indice 1,8845).

Le projet de loi rectifie en outre certaines anomalies de la législation en vigueur en ce qui concerne l'application de l'article 4, alinéa 3, de la loi du 15 mars 1954. Cette disposition prévoit que la demande de pension fondée sur un fait de guerre se référant à une mise au travail à l'étranger ou à une attitude de réfractariat, peut être considérée comme demande régulière tendant au bénéfice du statut des déportés pour le travail obligatoire ou du statut des réfractaires.

Le projet prévoit qu'une telle demande de pension d'invalidité peut également être considérée comme une demande régulière en revision permettant de faire réexaminer le droit au bénéfice de ces deux qualités.

2. Discussion

Plusieurs commissaires expriment leur satisfaction de voir qu'il est enfin mis un terme à l'inégalité de traitement entre les grands invalides du secteur militaire et les grands invalides civils.

Ils se félicitent également de constater que le projet crée la possibilité de procéder à une revision des demandes rejetées.

Un membre demande si la reconnaissance de la qualité de déporté ou de réfractaire en application de la loi donne automatiquement accès à tous les avantages liés à ce statut ou si ceux-ci se limitent au seul bénéfice d'une pension d'invalidité.

Le Ministre répond que la reconnaissance en question implique en effet que les intéressés sont mis sur un pied d'égalité complète avec les victimes civiles de la guerre déjà reconnues.

Plusieurs commissaires regrettent de devoir constater que ces nouveaux avantages sont une nouvelle fois réservés à ceux qui jouissent d'un statut de reconnaissance nationale, alors qu'il y a encore des milliers de victimes de la guerre qui n'ont pas ce statut et auxquelles on ne donne pas la possibilité d'en demander le bénéfice.

Na een ruime gedachtenwisseling verklaart de Minister zich akkoord aan de problemen van de burgerlijke oorlogsslachtoffers een bespreking te wijden, aan de hand van een prioriteitennota door de commissie zelf opgesteld. Hij waarschuwt echter dat de inwilliging van eventuele voorstellen afhankelijk is van de financiële middelen die ter beschikking zijn.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1, 2 en 3 worden zonder verdere bespreking met eenparigheid door de 15 commissieleden goedgekeurd.

Bij de artikelen 4 en 5 verschaft de Minister de volgende uitleg nopens de juiste draagwijdte ervan.

Artikel 4 van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden bepaalt dat, wanneer iemand de toekenning van een invaliditeitspensioen aanvraagt voor een lichaamsgebrek opgelopen tijdens en door een oorlogshandeling die bestaat in het te werk stellen in Duitsland of in een door Duitsland bezet land buiten België, of in het zich vrijwillig onttrekken aan de arbeidsverplichtingen of verplichtingen van militaire aard door de vijand opgelegd, slechts uitspraak kan worden gedaan over de aanvragen om pensioen wanneer een uitvoerbare beslissing is uitgesproken door de overheden die bevoegd zijn om kennis te nemen van de aanvragen om erkenning van de hoedanigheid van gedeporteerde voor de verplichte arbeid van de oorlog 1940-1945 of van de hoedanigheid van werkweigeraar.

In het tweede lid van hetzelfde artikel wordt bovendien gesteld dat de Minister en de Commissie die voor de pensioenen bevoegd zijn, zich dienen te schikken naar de uitvoerbare beslissing wat betreft de werkelijkheid van de oorlogshandeling.

Ten slotte maakt artikel 4, derde lid, het mogelijk elke pensioenaanvraag op grond van een voornoemde oorlogshandeling te beschouwen als een regelmatige aanvraag om in aanmerking te komen voor het statuut der gedeporteerden voor verplichte arbeid van de oorlog 1940-1945 of voor het statuut der burgerlijke weerstanders en der werkweigerars.

Het statuut van de gedeporteerden voor verplichte arbeid van de oorlog 1940-1945 en dat van de burgerlijke weerstanders en de werkweigerars werden oorspronkelijk geregeld door twee besluitwetten, alle twee van 24 december 1946. Die wetten maakten het niet mogelijk als gedeporteerde of werkweigeraar te erkennen de personen die bij hun oproeping naar de Werbestelle een verbintenis hadden ondertekend. De ondertekening van dit document maakte van de ondertekenaars nochtans geen vrijwillige arbeiders, want omdat ze naar de Werbestelle waren opgeroepen bevonden zij zich in een verplichte arbeidsrelatie die hun werd opgelegd door een formeel geschreven bevel dat uitging van de vijand of zijn handlangers.

De besluitwetten van 24 december 1946 werden respectievelijk opgeheven door de wet van 7 juli 1953 houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden tot de verplichte

A l'issue d'un large échange de vues, le Ministre se déclare d'accord pour consacrer un examen aux problèmes des victimes civiles de la guerre sur la base d'une note de priorités établie par la commission elle-même. Il prévient cependant la Commission que l'approbation d'éventuelles propositions dépendra des moyens financiers disponibles.

3. Discussion des articles

Les articles 1er, 2 et 3 sont adoptés sans discussion, à l'unanimité des 15 membres présents.

Aux articles 4 et 5, le Ministre fournit les précisions suivantes quant à la portée exacte de ces dispositions.

L'article 4 de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit prévoit que lorsqu'un requérant revendique l'octroi d'une pension d'invalidité pour une infirmité contractée au cours et par le fait d'un fait de guerre consistant en la mise au travail en Allemagne ou dans un des pays occupés par l'Allemagne autre que la Belgique, ou en la soustraction volontaire aux obligations de travail ou aux obligations à caractère militaire imposées par l'ennemi, il ne peut être statué sur la demande de pension que si une décision exécutoire a été rendue par les autorités compétentes pour connaître des demandes tendant à la reconnaissance de la qualité de déporté pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945 ou de la qualité de réfractaire.

L'alinéa 2 du même article prévoit en outre que le Ministre et les commissions compétentes en matière de pension doivent se conformer à la décision exécutoire intervenue quant à la réalité du fait de guerre invoqué.

L'alinéa 3 dudit article 4 permet enfin de considérer comme demande régulière tendant au bénéfice du statut des déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945 ou du statut des résistants civils et des réfractaires, toute demande de pension fondée sur l'un des faits de guerre ci-dessus précisés.

Le statut des déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945 ainsi que celui des résistants civils et des réfractaires furent, à l'origine, organisés par deux arrêtés-lois datés tous deux du 24 décembre 1946. Ces législations ne permettaient pas de reconnaître la qualité de déporté ou de réfractaire aux personnes ayant signé, lors de leur convocation à la Werbestelle, un document d'engagement. La seule signature de ce document ne faisait pourtant pas de ces signataires des travailleurs volontaires, car ayant été convoqués à la Werbestelle, ils se trouvaient bien dans une relation de travail obligatoire imposé à eux par un ordre formel et écrit émanant de l'ennemi ou de ses agents.

Les arrêtés-lois du 24 décembre 1946 furent respectivement abrogés par la loi du 7 juillet 1953 organisant le statut des déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945 et

tewerkstelling van de oorlog 1940-1945, gewijzigd door de wet van 2 april 1958 tot wijziging, wat betreft de werkweigeraars, van de besluitwet van 24 december 1946, waarbij het statuut van de burgerlijke weerstanders en werkweigeraars wordt ingericht.

De toepassing van de nieuwe wetten had tot gevolg dat de ondertekening van de vorenbedoelde documenten niet meer als norm van niet-erkenning werd beschouwd. Anderzijds bepaalden die nieuwe wetten dat de uitvoerbare beslissingen tot afwijking genomen bij toepassing van de besluitwetten van 24 december 1946, op verzoek van de betrokkenen konden worden herzien.

De aanvragen tot herziening dienden evenwel te worden ingediend binnen een termijn die, berekend vanaf de inwerkingtreding van elke nieuwe wet, respectievelijk een jaar bedroeg voor de gedeporteerden voor verplichte arbeid (artikel 15 van de wet van 7 juli 1953) en zes maanden voor de werkweigeraars (art. 6 van de wet van 2 april 1958).

Indien dus tegen iemand die nu een invaliditeitspensioen aanvraagt, maar te geleger tijd geen aanvraag tot herziening heeft ingediend op grond van artikel 15 van de wet van 7 juli 1953 of van artikel 6 van de wet van 2 april 1958, een uitvoerbare beslissing tot afwijzing bij toepassing van een van de twee besluitwetten van 24 december 1946 werd genomen omdat hij voornoemde documenten ondertekende, bevindt hij zich wat betreft zijn aanvraag om een invaliditeitspensioen in een nadeliger toestand dan iemand die nooit een aanvraag tot erkenning als gedeporteerde voor verplichte arbeid of als werkweigeraar mocht hebben ingediend.

Want in het eerstgenoemde geval is de bevoegde overheid inzake pensioenen gebonden door de kracht van gewijsde van de beslissing waarbij aan de aanvrager de gevraagde erkenning werd geweigerd. De burgerlijke invaliditeitscommissies en de hogere commissies van beroep zullen de aanvraag om een invaliditeitspensioen moeten afwijzen omdat geen oorlogsfeit in de zin van de wet bestaat. Maar indien de aanvrager daarentegen nooit om een erkenning als bedoeld in een van de statuten bepaald in artikel 4 van de wet van 15 maart 1954 heeft verzocht, zal zijn aanvraag worden onderzocht door de overheid die bevoegd is inzake statuten. Het onderzoek van de aanvraag om een invaliditeitspensioen zal dus normaal kunnen gebeuren.

Deze overwegingen en de wil om die onbillijke toestand te verhelpen vormen de verantwoording van de artikelen 4 en 5 van het ontwerp, die artikel 4 van de wet van 15 maart 1954 aanvullen met een vierde en een vijfde lid, welke het mogelijk moeten maken de aanvraag om een invaliditeitspensioen te beschouwen als een regelmatige aanvraag tot herziening in de zin van artikel 15 van de wet van 7 juli 1953 en van artikel 6 van de wet van 2 april 1958.

Een lid verklaart zich te zullen onthouden omdat hij niet kan aanvaarden dat men het protocol met de vaderlandslievende verenigingen steeds inroept om bepaalde voorstellen af te wijzen, terwijl men bij andere gelegenheden toch afwijkt van dit protocol en nieuwe voordelen invoert voor andere categorieën van oorlogsslachtoffers.

modifié par la loi du 2 avril 1958 modifiant, en ce qui concerne les réfractaires, l'arrêté-loi du 24 décembre 1946 organisant le statut des résistants civils et des réfractaires.

L'application des lois nouvelles avait pour conséquence de ne plus retenir comme critère de non-reconnaissance, le fait d'avoir signé les documents ci-dessus. D'autre part, ces lois nouvelles prévoyaient que les décisions exécutoires de rejet prises en application des arrêtés-lois du 24 décembre 1946 pouvaient être revues à la demande des intéressés.

Les demandes de revision devaient toutefois être introduites dans un délai qui, calculé à partir de l'entrée en vigueur de chacune des lois nouvelles, était respectivement d'un an pour les déportés pour le travail obligatoire (art. 15 de la loi du 7 juillet 1953) et de six mois pour les réfractaires (art. 6 de la loi du 2 avril 1958).

Dans la mesure donc où un demandeur actuel en pension d'invalidité, n'ayant pas introduit en son temps de demande de revision sur la base de l'article 15 de la loi du 7 juillet 1953 ou sur la base de l'article 6 de la loi du 2 avril 1958, a fait l'objet d'une décision exécutoire de rejet prise en application d'un des deux arrêtés-lois du 24 décembre 1946 pour la raison qu'il signa les documents précités, il se trouve, relativement à sa demande de pension d'invalidité, dans une situation plus désavantageuse que celui qui n'aurait jamais introduit une demande de reconnaissance en la qualité de déporté pour le travail obligatoire ou de réfractaire.

En effet, dans le premier cas, les autorités compétentes en matière de pension se trouveront liées par l'autorité de la chose jugée attachée à la décision refusant au demandeur la reconnaissance en la qualité qu'il revendiquait. Les commissions civiles d'invalidité et les commissions supérieures d'appel devront en conséquence débouter le requérant de sa demande de pension d'invalidité pour inexistence d'un fait de guerre au sens de la loi. Par contre, si le demandeur en pension d'invalidité n'a jamais introduit de demande de reconnaissance d'un des statuts visés à l'article 4 de la loi du 15 mars 1954, cette question sera examinée par les autorités compétentes en matière de statuts. L'instruction de la demande de pension d'invalidité pourra donc être poursuivie normalement.

Ces considérations et la volonté de remédier à cette situation inéquitable justifient le texte des articles 4 et 5 du projet, lesquels articles complètent l'article 4 de la loi du 15 mars 1954 par des alinéas 4 et 5 autorisant à considérer la demande de pension d'invalidité comme demande régulière de revision au sens de l'article 15 de la loi du 7 juillet 1953 et au sens de l'article 6 de la loi du 2 avril 1958.

Un membre annonce qu'il s'abstiendra au vote parce qu'il ne peut admettre que l'on invoque toujours le protocole signé avec les associations patriotiques pour rejeter certaines propositions, mais que l'on déroge par ailleurs à ce protocole en accordant de nouveaux avantages à d'autres catégories de victimes de la guerre.

De artikelen 4, 5 en 6 worden aangenomen met 14 stemmen bij 1 onthouding.

Het ontwerp van wet wordt aangenomen met 14 stemmen bij 1 onthouding.

Dit verslag is goedgekeurd door de 15 aanwezige leden.

De Verslaggever,
W. VERLEYSEN.

De Voorzitter,
E. CUVELIER.

Les articles 4, 5 et 6 sont adoptés par 14 voix et 1 abstention.

Le projet de loi a été adopté par 14 voix et 1 abstention.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 15 membres présents.

Le Rapporteur,
W. VERLEYSEN.

Le Président,
E. CUVELIER.